

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., félévre 5 frt., negyedévre 2 frt. 50 kr. egy hóra 1 frt.

Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

A szerkesztésért felelős a kiadó láptulajdonos:

Kutasi Imre.

Szerkesztő:

Katona Imre.

Szerkesztőség: Piac-utca 1824. sz. Szikszay-féle ház.

Kiadóhivatal: Nagytemplom-tér, 318. sz. Sz. Nagy Károly ház

Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fel.

Egyes szám 4 kr.

„Nemzeti skandalum.”

Debreczen, okt. 14.

(K.) Korai volt konstatálnunk azt, hogy parlamentünk igazán parlamentáris. Az a vihar, melyet az ugynevezett „sérelemi vitá”-nál fenségesnek, magasztosnak, a hazafias érzületek tüzes megnyilatkozásának mondtunk, — kezd hanyatlani; fenséges-ségéből kezd sokat veszíteni és úgy tapasztaljuk, hogy a zivatar még mindig tombol ugyan, de most már a szakadozott felhőkből kiömlő zápor kezdi magával sodorni mindazt a szemetet, salakot, melyet eddig békében hagyott a parlamentarizmus iránt való érzék.

A sérelemi vita nem szűnt meg, mert hiszen az ellenzék létjogát félti: mi történék akkor, ha ők mindent, de mindent nem találnának sérelmesnek? Megtörténék az, hogy az ország népe, mely ma maga előtt csak ellenzéki képviselőjét látja, — egyszerre öntudatra ébredne és sajnosan tapasztalna, hogy a mit királyunk legutóbb ámitásnak és meddő ígéretnek deklarált, abból neki a képviselője révén bőven kijutott.

A sérelemi vitának tehát folytatódni kell; és ott látjuk azt a képzelt sérelmet a borossebesi és kőszegi királyi válaszokat támadó felirat után a többi interpellációkban is és le tudjuk vezetni a fölösleges,

költött értékből a valódira az Ugron-féle vehemens támadást, melyre Szilágyi igazságügyminiszter határozottan válaszolt. De ez nem elégitette ki az ellenzék, különösen az Apponyi-párt vérszomját; áldozatra éheztek és a honvédszobor leleplezési ünnepélyét rántották elő a sutból, hogy igazán nemzeti skandalumot provokáljanak.

Apponyi és Eötvös Károly intézték a kormányhoz az interpellációt, hogy miért maradt el a kormány a honvédszobor leleplezési ünnepélyéről. A miniszterelnök egyszerűen azt jelentette ki, hogy már az ünnepség előtt megmondotta, hogy nem fog megjelenni a leleplezésnél, s akkor megmondotta azt is, hogy miért nem. A képviselőház akkor az ő kijelentését tudomásul vette és bár neki újból nyilatkozni nem szükséges, mégis kénytelen kijelenteni, hogy az ünnepség előzményei voltak és ezekben az előzményekben a korona is angazsálva volt. Az ellenzék az akkor tervezett béke-ünnepséget lehetlenné tette és így a kormány többé az ünnepség hivatalos rendezésében részt nem vehetett.

Lesújtó és ölü kritikát gyakorolt a miniszterelnök, midőn kijelentette, hogy a kegyelet nemcsak abból áll, hogy egy szobor leleplezésén részt vegyünk, hanem sokkal inkább abban, hogy a negyven-

nyolczas hősök iránt való elismerésnek nyíltan kifejezést merjünk adni és azoknak ma is élő reprezentánsaival szemben kegyeletünket tettekkel is bebizonyítsuk. Arról a kormányról, mely mindennapi tetteivel fejezi ki kegyeletét és elismerését, nem lehet azt mondani, hogy vét a nemzeti kegyelet ellen.

Csodálatos és Apponyi határozatlan „nemzeti” és élesen kidomborodó egyéni politikájára nézve jellemző, hogy ő, a ki a honvéd-szobor leleplezési ünnepélyén politikai demonstrációktól tartott előbb, eloszlatta aggodalmait, mihelyt megjelenését a leleplezési ünnepélyen az ő személy politikájára nézve opportunusnak ismerte fel. Emlékszünk reá hiven és élénken, hogy a politikai demonstrációk az ünnepélyről a kormányval együtt elmaradtak; de emlékszünk arra is, hogy Apponyi az október hatodik ünnepségeken sehol sem mutatkozott, a hol a hősök iránt érzett kegyeletével demonstrálhatott volna; de egyuttal megismerjük Apponyi fényes ékesszólásában a fődött célzatot, mely a politikai opportunizmus vádját szeretné magáról elhárítva, a kormány nyakába zúdítani.

Nem az a nemzeti skandalum, hogy a kormány elmaradt a honvédszobor leleplezési ünnepélyéről; hanem az, hogy Apponyi, a ki mindaddig, míg az ő nemzeti

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA.

Ujév a családban.

Irtá: Droz Gusztáv.

(Folyt. és vége.)

Ugyanezt az érzést éreztem már, mikor hagymát hámoztam. Persze sziniérzéke kevés embernek van. Viszonzásul neked az arczképet adom, s melyet a jó Miron több minden áron vizit kártya formában akart csináltatni, amint látod.

— Oh milyen jól vagy találva és milyen csinos vagy! Baba, megösméred nénédet?

— Ne erőlködj gondolataidnak ellenkezőjét mondani! Ez az arczkép kevésbé sem hasonlít reám; az én szemeim sokkal nagyobbak. Itt van egy csomó mézes kalács is, a fiad részére. Ugy találom, hogy igen megnőtt.

— Fiu, gyer ide és adj nénédnek egy csókot?

— És azután megyünk mama?

— Ugy látszik rosszul vagy nevelve gyermek!

— Hagyja őt csak beszélni! Legalább ő nyílt és becsületes. De ugy látom a mama türelmetlenkedik. Még más . . . látogatásokat is kell lennetek; nem tartóztatlak. Ez is jó; én megyek a templomba és imádkozom istenhez azokért, kik nem találják meg az utat ő hozzá.

Ha az ember tizenkét szükséges látogatásból lehuoz egyet, akkor marad tizenegy . . . Kocsis a Sainte Louis utca Marais.

— Papa! Ursula néninek tük vannak az állában?

Hallgassuk el, ha önöknek is ugy tetszik, a

többi látogatásokat; mert ép oly kevésbé mulatságos elbeszélni, mint azt elolvasni.

Este öt óra felé — hála istennek — meg áll a kocsi az atyai ház előtt, hol ebédre várnak minket. A trónörökös kezeivel tapsolva, vidám mosolyal köszönti az öreg Hannát, ki a kocsi zörejt hallva elénk jött. „Itt vannak” kiáltja — és a kis hadfit ölbe viszi a konyhába, hol anyám felgyürt ruha ujjakkal épen az utolsó kenetet adja fel, a szokásos ujévi kalácsnak.

Atyám, ki egy lámpával a kezében, az öreg Jeantól követve épen a pinczébe készül, hirtelen megáll.

— Ejh gyermekek! ti ugyan későn jöttök! — kiáltja. — Jöjjetek, öleljetek meg, ma a szeretet napja van! — János, nesze, tartsd csak ezt a lámpát.

És mialatt átölel, kezemet keresi, a melyet erősen megszorít. — Fiam, közénk furakodva, kabátunkat rángatja és száját csókra nyujtva, ő is kéri a maga részét.

— De én itt feltartóztatlak titeket az előszobában, pedig félig meg vagytok fagyva; siesetek a salonba. Ott jó tűz van a kályhában és a jóbarátoknak sincs hiány.

Már meghallották jövetelünket, az ajtó ki nyílt és több kar nyúlt felénk. És kézzszorítások, ölelések, szerencsekívánatok, csókok közepett lettek felnyitva a dobozok és csomagok, a bonbons csak ugy hull mint az eső, a vidámság zajossá, csaknem kicsapongóvá válik. Trónörökösünk kincsei közepett, ugy néz ki mint egy ittas, ki minden ujabban felfedezett játékszernél vad ujjongásban tör ki.

— A mesebeli kis ember! mondja atyám, a lámpát himbálva, a melyet újra átvett Jánostól.

Nagy csend következik és a szegény gyermek, ki most áll el ő szavalása előtt, hirtelen elveszti minden biztonságát. Szemeit lesüti, fületővéig elpirul és hirtelen anyja karjai közé menekül, ki fülébe sugja:

— Bátran, kis szívem! bátran! „Egy bárány ment legelni”, tudod, a kis bárányka?

— Igen mama, tudom már a bárányka, ki inni akart . . .

És nagyot sóhajtvá, fejét mellére hajtva, remegő hangon kezdi:

„Egy bárány ment legelni egy gyönyörű szép reggelen; egyszer egy fohráshoz ér . . .

Mindnyájan feszült figyelemmel, mosolygó ajkkal kísértük a kedves gyermek elragadó csevegését.

Bertrand bácsi, ki egy kissé nagyot hall, kezéből csinál halcsövet, a füléhez és székét is közelebb huzza. „Ah most tudom már micsoda történet ez: „A róka és a szöllő.” És midőn minden oldalról lepisszegik, még ezt teszi hozzá: Igen, igen, kitűnően szaval a kis kölyök.

A siker bátorságot önt a kis emberbe, ki meséjét egy kacagással végzi. A vidámság ragadós és így igen kedélyesen ülünk asztalhoz.

— Apropos, hol az ördögben van a lámpám? kérdi atyám, János öregem, vedd csak a kosaradat és keress még nekünk egy jó kortyot.

A leves az asztalon párolog és anyám, miután vidám tekintettel végig néz a társaságon, bele mártja a kanalat a leveses tálba.

Hitemre! nincs szebb, mint a családi ebéd! a hol mind azok vannak együtt, kiket szeretünk, hol a csemegénél már fel mer könyökölni az ember és harminczéves korában ihatik abból a borból, a melyből már keresztelőjekor is ittak.

Ford. Gyalóky Aranka.

politikájára hasznosnak és czélszerűnek tartotta, félt a politikai tüntetésektől, — alig pár napra felocsudott félelméből és megjelent az ünnepségen díszben, adorálta magát és kimagasló személyét a tömeg által, melynek az ő ékesszólása imponál.

Azt nevezzük mi igazi nemzeti skandalumnak, hogy megtámadja a kormányt, mely a nemzet kincsét, a hősök emlékét és a korona fényét védelmezi; — megtámadja azért, hogy a kegyeletnek nem külső tüntetésben, de szívében emel oltárt, maradandót.

Ez az igazi nemzeti skandalum!

— **A polgári házasság.** A Pol. Corr. szerint vatikáni körökben az a nézet van elterjedve, hogy a polgári házasságra vonatkozó törvényjavaslatnak a magyar parlamentben való előterjesztése nem fog a szentszék részéről hivatalos tiltakozást maga után vonni. Ugy látszik, a vatikán maga is meggyőződött arról, mily rossz szolgálatot tettek neki, a kik azt tanácsolták az utolsó encziklika megírásakor, hogy a pápa akarjon beleavatkozni Magyarország belső ügyeibe.

— **Az osztrák választási reform.** Taaffe gróf javaslata miatt az osztrák egyesült baloldali körében nagy az elkeseredés. A pártok Csehországból való tagjai a legmesszibb menő oppozícióját javasolják a kormány ellen, így azt is, hogy a párt szavazza le a cseh ostromállapotra vonatkozó miniszteri előterjesztést s ne törődjék még azzal sem, ha a rájkszrátot azonnal feloszlatják. A többség azonban kijelentette, hogy ezt most nem tartaná kívánatosnak. — A párt általános nagy pártgyűlést akar tartani, a melynek az a feladata, hogy a választási reformjavaslat ellen tüntessen.

— **Az oláhok a nemzetiségi vitáról.** Az oláh lapok most kivált Hieronymi belügyminiszter és Horváth Gyula beszédével foglalkoznak. A nagyszabedű „Tribuna” nagyon meg van elégedve

a belügyminiszter beszédével, a melyet objektívnek tart, mert Hieronymi elismeri, hogy az oláhok joggal elégedetlenek, mert hiszen a román nem talál seholy igazságot, az állam nem segíti az oláh egyházat és iskolákat. Ily körülmények között a lap nem utasítja vissza a békejobbot, csak hogy aztán legyen őszinte a kibékülés szándéka. — Horváth Gyula beszédét részletesen közlik az oláh lapok s ahhoz többé-kevésbé mérges és epés megjegyzéseket fűznek.

— **A nemzeti párt bomlása.** A politikai körökben az a hír terjedt el, hogy a nemzeti párt egyik töredéke külön párttá óhajtott alakulni. A kilépők vezetői gróf Károlyi Sándor és gróf Wenckheim Frigyes és az egész töredék jó részben arisztokratákból és arisztokrata bálványozókból áll. — A töredék elégedetlen Apponyi Alberttel és azt szeretné, ha Apponyi eddigi állandó ingadozása helyett határozottan a szabadelvű reformok ellen foglalna állást. Mi csodáljuk az arisztokrata vak elégedettségét. Apponyi Albert egészen szabad teret biztosított agitációjuknak és miatta bármit is elkövethetnek a szabadelvűség ellen. Eppen ezért a hírt fenntartással közöljük.

Országgyűlés.

— Október 13. —

A szabadelvűpárt szétbomlott egységét fényesen dokumentálta a mai nap. — A királyi válaszok tárgyában ma volt a szavazás s ez együtt találta az egész kormánypártot, — mely lelkesen tüntetett a Wekerle-kabinet mellett.

Az ülés elején Szilágyi Dezső igazságügyminiszter vívott rövid harcot. Ugron Gáborral, a szabadelvűpárt élénk tetszésétől kísérvé.

A szavazás előtt Wekerle Sándor miniszterelnök tartott még egy magas színvonalon álló szónoklatot, mely nagy lelkesedést keltett a szabadelvű párt hívei között.

Wekerlénék az a három beszéde, melyet a királyi válaszok vitájában mondott, kiváló módon tisztázta az egész politikai helyzetet, megerősítette

egykedvűen nézte az előtte történt osztzkodást a föld javain.

Az ur meglepetve tekintett reá: miért nem siettél előbbre, hiszen látod a földi javakat már elosztottam.

Nem is azokra vágyom én — felelt az ifju, imádatlalkozva fel az Urhoz; csak egy parányt engedj nekem bölcsességéből és jóságából, hogy képes legyek felfogni a te létezésedet és hirdethessem az embereknek hatalmadat és jóságodat.

Legyen, mondá az Ur, légy te az emberek papja és tanácsadója, legyen létve a te kezébe a hit és tudomány örök időkig, légy e kincseknek őrizője mindenkor és oszd ki a szenvedők között vigaszt, reményt és bátorságot alakjában, őrizd őket, mint hű pásztor a nyáját, hogy el ne tévedjenek, vagy vezérelj vissza a jóra és igazra a már eltévedetteket.

Ugy légyen, ámen, felelt az ifju. És mit sem kérsz a földi javakból? kérdé az Ur.

Beérem azzal, a mit kegyelmedtől nyerek, mert az én országom a te országod oh Uram! Az Ur szeretettel bocsátá őt útjára és minthogy mindent elosztott már az emberek között, épen angyalihoz volt visszatérendő, a mikor egy féltrevonult alakot pillantott meg.

Hát te miért nem közeledtél előbb, hogy számodra is juttattam volna osztályrészt a földi javakból?

Nem volt szükségem reá, hogy kéresemmel alkalmatlankodjam trónod számolya előtt, mert hiszen a te nagy hatalmaddal és irgalmassággal a legnagyobb kincset osztottad ki nekem.

Én, neked, hogyan mersz ily vakmerő, botor beszédet intézni én hozzám?

A sajtóságos alak csaknem összeroskadt, remegett, de türelemmel viselte az őt porig sújtó szót, magában suttogva, igen, ez az én sorsom: megadással tűrni az Isten akaratát és az emberek kicsinylését.

tette a kormány állását és biztosította kormánykört egységét.

Mai beszédének kiváló mozzanatai voltak azok, melyekben a közélet elvadására, a gyanúsítások divatjára reflektált s a nemzeti párttal és annak vezérével szemben védte a kormányt és a kormánypártot. Apponyi és pártja meglehetősen kényelmetlenül érezték magukat, midőn Wekerle rájuk czítalta, hogy mennyire közre hatottak ők is a meddő ígéretek és ámitó jelszavak által teremtett káros közállapotok előidézéséhez. Midőn pedig beszéde végén önérettel hivatkozott arra, — hogy a fegyverek nobilitása tekintetében a főlény őt illeti, — a szabadelvűpárt lelkes tüntetésben tört ki.

Több szónoklatot kellett még ma Wekerlénék tartani. Először is Thaly Kálmán interpellációjára válaszolt a közjogellenes czimerek használata tárgyában. Majd a honvédszobor leplezési ügyében válaszolt Eötvös Károly és Apponyi Albert gróf interpellációjára. Ez utóbbi válaszában igen kellemes benyomást tett a szabadelvűpárt, hogy a miniszterelnök nem ült föl az interpellálóknak s nem kívánt az elintéztet ügyből új nagy vitát csinálni, — hanem csak a régi álláspontjának fenntartására szorítkozott.

Apponyi nagy hangú replikája azonban oly éles hangú polemikát provokált, hogy a pártok közötti szenvedélyeskedés újból megindult s izgalmas jelenetek játszódtak le.

Wekerle Sándor miniszterelnök azon az önérettés hangon válaszolt Apponyinak, a melyre nem csak jogosítva, hanem állásánál fogva kötelezve is volt. — Egyikét mondotta Wekerle a leglendületesebb és leghatásosabb szónoklatnak, de oly igazságokat kellett mondania, a melyek nagyon fájtak az ellenzéknek s különösen Apponyinak. — Az ellenzék jogosulatlan felháborodására legjellemzőbb az, hogy oly kifejezésre zudultak föl, melyet, — meg sem értettek.

Wekerle ugyanis ezt a kifejezést használta:

„Nemzeti skandalum lett volna a honvédszobor újabb elhalasztása.”

Az egész mondat befejezését azonban nem várták meg, csak az első két szót hallották:

Az Ur látva e pártian béketűrést, engesztelődve nézte meg jobban emberét, bizony nem volt azon a földi uralkodók ragyogásából és fényességéből, nem volt rajta a csatákat eldöntő hadvezér erejének tudatából, a vagyon és gazdagság elbizakodottságából — és mégis az Ur arca derülni kezdett.

Vagy úgy! Te vagy az tanító, most már értelek!

A tanító porba omlott az Ur számolya előtt, de imára kulcsolt kezeit örömtől sugárzó arccal emelé Istenéhez. — Dicséret és dicsőség a te szent nevednek mindörökkön örökké jóságos Istenem, te bölcsességéből a föld urává tevéd az embert és mig az alkotás, a teremtés hatalmát fentartád magadnak, addig a megteremtett dolgok átalakítását az embernek átengedted, hogy azokat szabadon fordíthassák saját céljaikra. De nekem, nekem oh Uram! nem is merem szájamra venni, nem merem kimondani, hogy milyen drága, milyen fenséges kincset ajándékoztál az én hivatásomban.

Ha átérted megbízatásodat és annak híven akarsz szolgálni, akkor megérdemled azt, mondá az Ur; igen, én elosztottam a földi javakat, neked semmi sem jutott belőle.

De reám biztad az emberek gyermekeit, hogy gondozzam őket; reám biztad a te kezeid által alkotott lelkeket, hogy ápoljam és fejlesszem az azokban szunnyadozó erőket és tehetségeket, ráb biztad azoknak szíveit, hogy irtsam ki belőlök a rossz hajlamokat és tegyem virágzóvá s majdan gyümölcsözővé a szépre és jóra való törekvést; szóval megengeded nekem határtalan irgalmasságból, hogy részt vehessek a te saját, isteni munkásságodban, fejlesztve az általad alkotott, de még szunnyadozó lelki erőket.

(Folyt. köv.)

A leánynevelésről.

Irta: Kalocsa Róza.

(Felolvastattam a debreczeni ev. ref. felsőbb leányiskola megnyitó ünnepélyén, 1893. október 2-án.)

Mikor az isteni gondviselés az embereket hivatásuk szerint osztályozta, előtte legelőször is a v a d á s z jelent meg, ki esellel, ravaszággal, erővel és bátorsággal urává tette már magát a vérengző állatoknak, s azokat vagy megszelídítve igába hajtotta, vagy pedig legyőzve őket táplálékul használta fel. Így övé lón a sik mező, az erdős vadon, hegy és völgy.

Az emberek látva e hatalmat, önként meghajoltak az ész és erő e nyilatkozata előtt, örömmest szegődtek szolgájává, s ime meg volt az ur, a kormányzó, az uralkodó s miniszterei.

Most isten a földmivest szólította elő: légy te a termőföld urává, kényszerítsd azt nemmes növényeket teremni, táplálékul az egész emberiségnek.

Büszkén emelkedett föl most az imént a trón számolyára leborult ember s végtelen örömmest fogta el keblét, előtte látva a rónakon hullámzó kalásztengert, a szőlőfürtökkel ragyogó hegyláncokat s a szivárványszínekkel pompázó gyümölcsökkel megrakott erdőket. Határtalanul gazdag vagyok Uramisten!

Most az iparos és kereskedő állt elő. Ime, szólt az Ur, nektek adom az egész föld kerekén élő és élettelen teremtményeimet, formálatok, alakítsátok az emberek hasznára, ha esetek van hozzá: legyenek szolgátok a szárazföld és a tenger, átengedem nektek még a levegőt és a légvillámait is, legyenek azok is a ti segítségetekre.

Az iparos és kereskedő elragadtatással kelt föl az Ur trónja elől és kevélyen mondották magukban: legyen a hatalom látszata a fejedelmeké; a valódi uraság, a gazdagság, a pénz a miénk.

Szerényen közeledett most egy szép ifju, szeméből sugárzott a szellem, arcából a jóság;

„nemzeti skandalum” s azt úgy látszik magukra vették és dühösen felugráltak, ökleikkel verték a padot, majd tüntetőleg kivonultak a folyókra.

A szabadelvű párt azonban viharos tetszéssel kísérte a miniszterelnök beszédét s a tetszés-ajzokról-fokra növekedett, midőn Wekerle saját kegyeletét a honvédek és 48 iránt, gyermekkori emlékeire való hivatkozással is változtatta s ennek ellenében rámutatott Apponyira, a ki hiányzott a honvédszobor létesítői közül, de minden 48-as ünnepélyen megjelenik azóta, mióta politikailag opportunus az reá nézve.

Az ilyen leplezetés igen kényelmetlen helyzetbe hozván Apponyit és az ellenzékét, egyszerűen azzal segítettek magukon, hogy nagy zajt csaptak s aprehendáltak, mintha Wekerle méltatlanul bánt volna velük.

A dolog lényege pedig az, hogy az ellenzék a miniszterekkel s a szabadelvű párt tagjaival szemben mindenféle sértegetést megenged magának; ellenben, ha a kormány tagjai a jogos és kötelességszerű védekezéssel élnek, akkor ezt a jogot is meg akarják tőlük tagadni.

Annyit mindenestre eredményezett a mai ülés: megmutatta, hogy Wekerle Sándor milyen erős a leghevesebb harcban is, hogy mily imponáló eloquenciával, fényes debatterei képességgel veri vissza a kormány és pártja ellen intézett támadásokat. És megmutatta azt, hogy a szabadelvű párt mily lelkesedéssel és ragaszkodással követi vezérét a harcban.

Az ülés végén Bethlen András gróf földmívelési miniszter válaszolt Perczel Dezső és Ivánka Oszkár interpellációira a takarmánykiviteli tilalom tárgyában. Bethlen kielégítő választást élénk tetszéssel fogadta a szabadelvű párt s különösen tetszett az a rész, melyben egy hírlapra való szellemes célzással megjegyezte, hogy ha akad olyan szerkesztő, a ki saját irodáját revolverrel védelmezi, akkor a miniszter is meg fogja a saját irodáját védelmezni a törvény fegyvereivel.

A takarmány kiviteli tilalom ügyének elintézése után az ellenzéki képviselők kívánságára zárt ülést tartottak a mai nyílt ülés jeleneteinek tárgyában. A zárt ülés délután 1/4 órakor vette kezdetét.

Az elnök a nyílt ülést háromnegyed négy órakor nyitotta meg, azt mindjárt is bezárta azal a kijelentéssel, hogy a további intézkedés végett, holnap délelőtt 10 órakor ülés lesz.

A debreczen-derecske-nagyléti vasut.

Lukács Béla kereskedelemügyi magyar királyi miniszter a debreczen-derecske-nagyléti helyi érdekű vasut engedélyezése tárgyában a képviselőház elé a következő nagyfotosságu jelentést terjesztette:

Tisztelt Képviselőház!

Debreczen szabad királyi város az ugynevezett Érmelléknek mindenkor főpiacát képezte; Könnyen érthető tehát, hogy a közlekedési eszközök tökéletesbitésének kezdeményezésével csaknem egyidejűleg ébredt fel azon törekvés, miszerint Debreczen, Nagy-Léta irányában, az ugynevezett Érmellékkal állandó vasúti kapcsolatba hozassék.

Az e részben az 1881. év óta kiterjedtebb mérvben megindított mozgalom azonban csak az utóbbi években vezetett sikerre, a midőn gróf Csekönits Endre, v. b. t. tanácsos, mint a debreczen-derecske-nagyléti helyi érdekű gőzmozdonyu vasut megépítése és üzembe helyezése céljából megalakult végrehajtó bizottság elnöke a most nevezett vasut előmunkálataira az 1890. év folyamán engedélyt kapván; az általa kidolgozott műveletek alapján a M. A. V. Debreczen állomásából kiágazólag Sárándon át Nagy-Létáig vezető fővonalnak, valamint a Sáránd állomásból kizárólag Derecskéig vezetendő szárnyvonalnak engedélyezését kérelmezte.

A szóban forgó vasut jelentékeny helyi közgazdasági érdekek szolgálatára lévén hivatva, annak engedélyezése iránt a vasut-érdekeltséggel tárgyalásokba bocsátkoztam s minthogy a f. év márcz. 20-án megtartott engedélyezési tárgyalás alkalmával, a pálya építésére és üzemeltetésére vonatkozó feltételék és határozmányok iránt megállapodnom sikerült, az erre vonatkozó engedély okiratot kiadtam.

A helyzetrajzi vázlatban feltüntetett vasut fővonalának hossza 32.3 km., a sáránd-derecskei szárnyvonal hossza pedig 6.7 km. összesen 39 kilométer. A pályán, Debreczen csatlakozó állomástól eltekintve, a következő állomások létesítetnek:

a.) a fővonalon: Sáránd, elágazó és vizállomás, H. B a g o s rakodó állomás, H o s z u P á l y i kiterő állomás, M o s t o r-P á l y i rakodó állomás, N a g y-L é t a, végállomás.

b.) a szárnyvonalon: D e r e c s k e végállomás. Ezenkívül a fővonal 82. szelvényével S z e p e s-S ó s t ó nevű fürdőhely közelében egy személy- és podgyászfelvitelre berendezett megállóhely létesítettik.

A pálya építési munkálatai az engedélyokirat keltétől számított egy és fél év alatt befejezendők s ugyanazon határidőn belül a vasut forgalomba helyezendő. A vasut kiépítése és üzleti megfelelő berendezése céljából szükséges tényleges építési tőke 1 millió 115 ezer forintban állapított meg, melyből forgalmi eszközök beszerzésére 78.000 forint, tartalékalap képzésére pedig a helyi érdekű vasut elsőbbségi részvényeiben is lehető 15.000 forint fordítandó.

Ezen tényleges építési tőkét engedélyes 35%, azaz 390.500 forint erejéig teljes névértékben elhelyezendő 5%-os törzsrészvényeknek, 65% azaz 724.500 forint erejéig pedig 5% os osztalékra jogosító elsőbbségi részvényeknek kibocsátása után szándékozza beszerezni.

A 390.500 forint törzsrészvénytőke fedezetül a helyi érdekű részéről összesen 318.000 forint biztosítván, az ekként még hiányzó 72.500 forint összeg fedezetére engedélyes 53.500 forint államségi tőkét kért; mihez képest az 1888. évi IV-ik törvény 7-ik §-a alapján a helyi érdekű vasúti segélyalapról megfelelő névértékű törzsrészvények átvétele ellenében a költségvetésileg engedélyezett alap állásához képest egy összegben, vagy az időközi kamatokat is beszámítva, 10, 30, esetleg 50 évi egyenlő részletekben fizetendő, összesen 53.500 forint külön segély engedélyeztetett.

Az ily módon megállapított segélyösszeg a tényleges építési és üzletberendezési tőkének 3.8%-át képezvén, a törvény által megszabott maximális segélyezés mérvén jóval alulmarad.

A még hiányzó 19.000 forint összeget, a mennyiben az másként beszerezhető nem lenne, engedélyes sajátjából fogja fedezni.

A külön állami segélynek 30, esetleg 50 évi részletben kilátásba vett rendelkezésére bocsátását illetőleg szükségesnek tartom megjegyezni hogy miután a helyi érdekű vasutak részére már eddig lekötött évjáradékok, az e célra rendelkezésre álló 300.000 frtos segélyalapot nagy mértékben megerhelték az eddigig hosszabb időre terjedő évjáradékok engedélyezését vettem kilátásba; mert ellenkező esetben, ha csak az 1888. évi IV. t.-cz. 7. §-ában megszabott 300.000 forint maximális segélyadomány fel nem emeltetik, a legközebbi években egyelőre le kellene mondanunk a helyi érdekű vasuthálózat továbbfejlesztéséről, illetve segélyezéséről.

A külön segélynek 50 évi járadék alakjában leendő rendelkezésre bocsátása különben a törvény álláspontjáról sem ütközik akadályba, a mennyiben az 1888 évi IV. t.-cz. 4. §-sa szerint a postaállomány is 50 év tartamára szabadó ki.

A posta ingyenes szállítása fejében az 1888 évi IV. t.-cz. 4. §-a alapján igényelhető hozzájárulást engedélyes nem az építési és üzletberendezési tőke fedezésére, hanem az üzleti számla javára szándékozával fordítani, ezen hozzájárulást a tényleges igénybevétel mérvéhez képest saját hatáskörömben fogom megállapítani; az üzlet vitelét a m. kir. államvasutak veszik át.

Egyebekben az engedélyokirat feltételei megegyeznek a helyi érdekű vasutakkal szemben kikötött szokott feltételekkel.

Midőn ezeket után újólag megjegyezném, hogy ezen vasut megépítése úgy a helyi érdekek, mint az általános közforgalmi érdekek szempontjából fontossággal bír, kérem a tisztelt képviselőházat, miszerint ezen jelentésemet tudomásul venni s azt hasonló célból a főrendiházzal is közölni méltóztatassék.

Különlélek.

* **Lázongó rezervisták.** A legutolsó ellenőrzési szemlén Pozsonyban izgalmas jelenetnek volt tanuja a honvédkaszárnya. M a k a i százados valami okból elég gorombán rákiáltott egy rezervistára, mire ez éppen olyan gorombán válaszolt. Erre a százados tetteleg kezdte a rezervistát — egy munkást — bántalmazni, aminek következtében a rezervisták hangosan pártját fogták társuknak és abczugolni kezdték a századost. Olyan fenyegetőleg viselték magukat, hogy a százados kénytelen volt a készütséget lerendelni és az ezredesnek jelentést tenni. — Tóth ezredes azután elrendelte, hogy a készütség legénysége feltűzött szuronyal álljon el minden kijáratot, míg az ellenőrzési szemlének vége nem lesz.

* **Jókai, a Szerecsen.** A Délm. Közl.-ben beszéli el egy régi ember a következő Jókai-anekdotát: A Jókai jubileum küszöbén alkalomszerű egy epizód felelevenítésére, melynek Temesvár volt szülőhelye. Főlemlítette ezt maga Jókai is 1846-ban az akkor általa szerkesztett *É l e t k é p e k* adoma-rovatában — de azóta feledékenységbe ment. Köz tudomásu, hogy mikor Jókai nevet Mórnak írta, egyszerre megszűnt Magyarországon a Mór név s derűborura mindenki Mórnak nevezte magát. Nem tetszett ez azonban néhai S . . . Mór név temesvári ügyvédnek, ki abban az időben Temesváron intelligensblattot szerkesztette s egész komolyan azt a javaslatot tette Jókaihoz irt magánlevelében, hogy mivel a Mór szó nem magyar s a mórokat nyelvükön általános bevett szokás szerint szerecseneknek nevezük, — tegye le ő is a Mór nevet s írja keresztnevét magyar szokás szerint Szerecsennek. — Szépén festene az írói gárda — vágta vissza Jókai — ha egyszerre felmerülne egy csapat Szerecsen, Jókai Szerecsen, Ballagi Szerecsen, Szegfi Szerecsen, stb. Jókait tehát nem sikerült S z e r e c s e n n é feketíteni.

* **Vörös kardpárbaj** folyt le tegnap reggel 8 órakor a Sztrakay féle vívóteremben dr. Falusy Árpád ügyvéd és Simonyi Béla barsvármegyei tiszti főügyész közt. A párbaj a herceg Odeschaly-féle válopörüggyel kapcsolatos öszszőlalkozásból keletkezett s Simonyi megsebesülésével végződött. Simonyi jelentékeny sebet kapott az állán s a jobb karján, míg Falusy sértetlen maradt.

* **Szathmár városa és a millenium.** Szathmár városa legutóbbi törvényhatósági ülésén a Kölcsey-kör indítványára elhatározta, hogy az ezredéves ünnep alkalmára megírta a város monografiáját. A város erre a célra írói tiszteletdíjképen kétezer négy száz forintot szavazott mge s a Kölcsey-kört bizta meg hogy a monografia megírására valamelyik ismertebb történetírókat kérje meg.

* **Kiásott templom.** Cettinjéből sürgőnyzik, hogy az oxfordi egyetem kiküldötte, Monry tanárt, hogy Duklya környékén ásásokat eszközöj. Már az első napokban szép sikerrel járt a munkálat, a mennyiben egy kolosszális nagyságu bizanci stplu keresztény templomra akadtak, mely gyönyörűen van mozaikkal és márvánnyal díszítve.

* **Rövid hírek.** Emléktábla Borosseben. A borossebesi királynapok emléket gróf Weinckheim Frigyes, díszes emléktáblával örökítette meg. Az emléktábla, mely a gróf borossebesi kastélyának homlokzatát fogja díszíteni, a napokban már el is készült. — **Keresztényekből mohamedánok.** Egy konstantinápolyi távirat azt jelenti, hogy Kis-Ázsiában rendkívül sok keresztény tér át a mohamedán vallásra, különösen Syriában. E tény oka eddigelé ismeretlen. — **Halálos ambíció.** — Oroszi István petrovozzelloi közigyám agyonlötöte magát, mert nem kandidáltak a rendőrvetetői állásra, pedig nagyon szerette volna megkapni. Csütörtökön megtudta a választás eredményét, hazament és föbelötte magát. — **Zavargás az adó miatt.** Syrakus városa nagy zavargások színhelye volt. Több ezer munkás tiltakozott az új községi adók ellen és megrohanta a városházát. Csak nagy nehezen sikerül a rendet helyreállítani. — **A Baross-szobor alapja.** A Baross szobor alapja javára ujabban 18 frt 60 krt küldtek a szobor bizottsághoz. Ezzel az alaptőke 85,049 frt 51 krrr emelkedett. — Trachomas tanulók. V

belényesi gimnázium tanulói közt trachoma szembetegség lappang régibb idő óta. A megye főorvosának szigorú vizsgálata kiderítte, hogy trachomában 8 tanuló szenved.

A kalap.

A kalapkérdés kezd hovatovább elsőrendű kérdéssé válni. Nem tudunk a szegény kalappal mit csinálni. Nem mikor a becses fejünkön van, mert akkor elvégre hivatást teljesít, kiegészíti a fejünket, hanem akkor nem tudunk vele mit csinálni, a mikor levesszük a fejünkről s be akarunk vele menni valahová. Például egy szalonba.

Mi legyen ekkor a kalappal? fontos, nagyon fontos kérdés. Mert carriéket lehet eljátszani azzal, hogy valaki a kalapjával ügyetlenkedve lép be valamelyik nagy urhoz, vagy, a mi még fontosabb, szép hölgyek érdeklődését lehet elveszteni kalapunk ügyetlen tartásával. Mert valójában nincs komikusabb valami, mint mikor valaki belép valahová és nem tudja, hogy mit csináljon a kalapjával. — Vagy pláne, ha beviszik oda, a hová nem szokás kalapot vinni.

Nagy kérdés ez! Kezünkben tartjuk-e a belépésnél — letegyük-e az előszobában, vagy csak a szobába tegyük le.

Három mód között lehet választani. — A szinpadai szokás, a tradicionális szokás és a között, a mit az embernek a saját józan belátása sug.

Alighanem ez az utolsó a legjobb. Ámbátor az is igaz, hogy józan belátásról nem mindenkinek lehet beszélni.

A szinpadon sokszor jönnek be kalappal is, a nélkül is. Ez nem mérvadó. Tradíciókhoz hiven, a kalapot a kezünkben kell tartani, mikor belépünk valahová. Persze, hogy a kalap nem való a szalonba, hát minek vigyük oda be? Mert a minthogy a kalapot, ezt a tisztán utcazi kelléket becipeljük, — hát úgy bevitethetők oda a kocsit, lovat, vagy a velozcipédet is.

Meg azután nem praktikus. Egyik kezünkben a másikba fogjuk a szegény kalapot, összenyomkodjuk, elcsigázzuk. Pedig hát egy jó kalapot kár rontani.

Legokosabb kint hagyni az előszobában, de csak annak, a ki a kezeivel kalap nélkül is meg tud lenni. Mert ahhoz is kell egy kis művészet, hogy az ember az üres kezeivel ne esetlenkedjék, mert ha csak terpeszgetni tudjuk, kezünk ujjait, — vagy kezünket okvetlen a zsebünkbe dugjuk, — ha nincs benne semmi — hát akkor jobb a kalapot bevinni magunkkal.

Természetesen legjobb megházasodni, — akkor nincs baj soha a kalapunkkal, mert nem mi hordjuk, hanem a feleségünk...

NAPI HIREK.

Határidő naptár.

Nagy sétahangverseny vasárnap és szombatra d. u. 5-9 óráig a Margit-fürdőben.

Museum a kollegiumban a kénségek számára nyitva van vasárnaponként 10-től 12-ig délelőtt.

Anyakönyvtár a kollegiumban a kénségeknek nyitva pnteken 11-től 12-ig.

Nyilvános olvasóterem a kollegiumban. Hétfőn, Szerdán és Szombaton d. u. 3-6-ig nyitva.

A kir. itélő tábla hivatalos órái d. u. 8-12-ig, d. u. 2-5 óráig. — Az írtató, kiadó hivatali és az írtató nyitva d. e. 9-11, d. u. 8-4 óra közt; vasárnap és szombatra d. e. 10-11 óra közt.

A Gönczy-egyesület „Otthon”-a (Keresk. Akad. földsz.) nyitva vasárnap d. u. 3-tól esti 9. óráig.

— Egyházak. Holnap, vasárnap, az ev. ref. templomokban a következő lelkészek tartanak istentiszteleteket; a nagytemplomban: Kovács Emil, a kistemplomban: Mindszenty Imre, az új templomban: Könyves Tóth Kálmán, az isptályi templomban: Dicsőfi József. — A róm. kath. templomban reggel 7 és 8 órakor csendes szent misék tartatnak, az előbbi Lék Kornél segédlelkész tartja. Délelőtt kilenc órakor énekes szent mise, tartja: Dr. Wolafka Nándor választott püspök plébános. A szent mise után egyházi szentbeszédet Lék Kornél segéd-

lelkész tart. Délelőtt tizenegy órakor énekes szentmise lesz, amelyet Mayer Emil tart meg. Délután fél három órakor Dr. Wolafka Nándor vál. püspök-plébános egyházi tanítást tart a serdülő ifjuságnak, amelyre három órakor litánia következik. Este öt órakor a rózsafüzér ajtatosságát tartja: Dr. Wolafka Nándor vál. püspök-plébános. — Az ágost. hitv. ev. egyház vasárnapi istentiszteletén egyházi beszédet tart Mátérny Imre segédlelkész. Az istentisztelet kezdete délelőtt tíz órakor.

— Járványbizottság feloszlása. A járványbizottság ma délelőtt Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester elnöke alatt a városháza nagytanácstermében ülést tartott. Jelen voltak Boczkó Sámuel, Dr. Kenézy Gyula, Dr. Popper Alajos, Dr. Bruckner Ernő, Dr. Tüdős Kálmán, Dr. Tihanyi Sámuel, Dr. Rothschnegh V. Emil, Dr. Balkányi Ede, Körner Adolf, Dr. Sárvány Gyula, Eötvös K. Lajos, Balogh Mihály és Faragó András. A jegyzőkönyvet Dr. K. Tóth Mihály polgármesteri titkár vezette. A bizottság elhatározta, hogy miután M. Kiss István megbetegedése óta 14 nap elmúlt, a nélkül, hogy újabb kolera-epidémia megkezdés fordult volna elő, — a mai üléssel feloszlik és átalakul egészségügyi bizottsággá; a járványkórházban eddig alkalmazásban volt két ápolót és hó 15-én elbocsátja és a betegszállító fogatot beszünteti. A bizottság szeptember 27-én tartott ülésének határozata alapján 21 napra beszüntetett zsbívsárat e hó 18-ával a tilalom alól feloldja és egyelőre a régi helyen hagyja meg. — Dr. Sárvány Gyula v. t. főorvos kérelmére a bizottság elhatározza, hogy a már előzőleg erre felfogadott Tóth János városi szolgát állandó fertőtlenítőnek e hó 15-étől fogva alkalmazza és tekintetbe véve azon körülményt, hogy a megye területén a ronesoló toroklob még mindig sűrűen szedi áldozatait, a gőz desinfectort állandóan működteti. Miután még Dr. Sárvány Gyula t. főorvos jelezte, hogy a kolera-járványról szóló záró jelentését a városi tanácsnak hétfőn fogja beterjeszteni a bizottsági ülést elnöklő polgármester berekesztette. A katonai hatóságok a járványbizottság feloszlásáról még ma értesítettek.

— Trachomás tartalékos katonák. Boczkó Sámuel rendőrfőkapitány ma az egészségügyi bizottság ülésén fontos jelentést tett. Városunkban a trachoma — sajnos — még mindig járványos jellegű és bár a hatóság minden irányban megtette a kellő intézkedéseket, a járvány kiirtása teljesen lehetetlen; lehetetlen ez akkor, midőn azt behurcolják és e fertőző betegséggel megfertőzött betegek máshonnan jönnek hozzánk. A debreczeni 15. huszárezred szabadságotlajai közül a napokban a galicziai Rzezew-ből ötven is jöttek baba, valamennyien trachomás betegséggel inficiálva. Nagyon jellemző és a katonai egészségügyi felügyeletre nézve megszégyenítő, hogy a most szabadságra hazakerült tartalékosok igazolványi könyvecskéiben az orvos bejegyzi azt, hogy „orvosilag megvizsgáltván, egészségesnek találtatott”, pedig az illetők valamennyien trachomások. A hatóság helyesen cselekednék, ha a hadtestparancsnokságnak figyelmébe ajánlaná a katonarvosok e felületességét.

— A debreczeni dalegylet hangversenye. Tudvalevőleg a debreczeni dalegylet választmánya elhatározta, hogy a debreczeni egyetem alapítási költségeire nagyszabású hangversenyt rendez. A választmány a maga kebeléből akkor a hangverseny id-jének és módozatainak a megállapítására küldöttséget alakított. A küldöttség serényen dolgozott a pervezeten, amelyet a legközelebbi választmányi ülés elé fog terjeszteni. A tervezet szerint a nagyszabású és fényesnek ígérkező hangversenybe Debreczen város összes társadalmi körét be kívánja vonni a bizottság.

— Jókai jubileum Debreczenben. Kosszorúsról Jókai Mór debreczeni ünnepeltetése ügyében a jubileumi ünnepséget rendező szűkebb körű bizottság holnap azaz október hó 15. napján délelőtt tíz órakor ülést tart. A tárgyaiban fontos bizottsági ülést a kereskedő ifjak önképző együletének helyiségében tartják meg.

— A hagymáz terjed. Dr. Sárvány Gyula v. t. főorvos az egészségügyi bizottság ma délelotti ülésén bejelentette, hogy a tifusz városunkban terjed, bár eddig járványos jelleggel nem vett föl. Erre vonatkozó részletes jelentését a város tanácsa elé hétfőn fogja beterjeszteni.

— A város árverel. A város hétfőn délelőtt a városháza nagytanácstermében legelő területek bérbeadását árverelteti. A bérbeadásában árverés alá kerülő legelő területek a város körüli ígás jószág legelő terület és a bika tilalmas.

— Iskolalátogató. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a felekezeti középiskolák meglátogatásával s azokban az állami főfelügyelet gyakorlásával az 1893-94 tanévre a tiszánineni ev. ref. egyházkerület főhatósága alá tartozó miskolci és sárospataki főgymnásiumokra, a tiszántuli ev. ref. egyházkerület főhatósága alá tartozó debreczeni és hódmezővásárhelyi főgymnásiumokra, valamint a hajdubószörményi, karczagi, kisujszállási, mezőturi és hajdunánási főgymnásiumokra, nemkülönben a szarvasi és nyiregyházi főgymnásiumokra nézve Békesi Gyula debreczeni tankezületi főigazgatót bízta meg.

— A hadkötelesek jelentkezése. A debreczeni katonaugyosztály az 1871, 1872, és 1873-ban született ifjak névsorát, illetve ezek közül hadkötelesek névsorát elkészítette. Ez alatt a három év alatt született ifjak kerülnek már márcziusban sor alá. Az 1873-ban született ifjakat már most jelentkezésre hívja fel a katonaugyosztály.

— Legyünk résen! A debreczeni nagyléteit vasút építése folytán a nagyváradiak, városuk közgazdasági helyzetét látják veszélyeztetve, erre enged következtetni a Szabadság tegnapi számában megjelent cikk, mely a többek között a következőket írja: A zilah-nagykarolyi vasútvonal segítségével Debreczen behatolt városunk vonzó körébe, jelentékeny gazdasági erőket vonván el tőle. Nem szabad megnyugodnunk a részvénytársaságok ama tervében, hogy egyfelől Nagy-Létától Székelyhidig, másfelől Derecskétől Nagyvárad felé Konyár, Esztár, Pocsaj, Marja irányában az érmelléki vasut Paptamási állomásig szándékozik kiépíteni. Hiszen ha ez a terv megvalósulhatna, akkor a már veszendőben lévő derecskei érmihályfalvai járáson kívül a székelyhidi és részben a szalárdi és b.-ujfalui járást is kiragadná a Debreczen-Nagyvárad vonzó köréből, mi Nagyváradnak most még nem is mérlegelhető közgazdasági hátrányát szolgálna. — Törekednünk kell tehát arra, hogy a részvénytársaságnak czélba vett terve meg ne valósulhasson, fel kell használnunk e végett minden megegedett tisztességes eszközt. — Jó ezt tudni és viszont Debreczen városának is fel kell használnia minden megegedett tisztességes eszközt, hogy a nagyváradiak agitációja ne sikerüljön.

— Ev. ref. esperesek ülése. Abból az alkalomból, hogy november hó elsejére, a tiszántuli ev. ref. egyházkerület közgyűlésére eljönnek az esperesek is, még a közgyűlés előtt való napokon ülésre gyűlnek össze. Az esperesi kar ez alkalommal a közalapi és államsegély kérvényeket fogja tárgyalás alá venni.

— Esti szaktanfolyam. Kereskedelmi akadémiánk felnöttek részére esti szaktanfolyamát f. hó 17-én nyitja meg; az előadandó tárgyak: kereskedelemmel és levelezés, kereskedelmi számtan s könyvvitel. Tandij 20 ft. Beiratásra a hallgatók f. hó 15-én (vasárnap) d. e. 9-12 órakban jelentkezhetnek. Most halljuk, az idén ismét több nő-hallgatója is lesz az előadásoknak.

— Presbiteri közgyűlés. Az ev. ref. egyház presbiteriuma holnapi közgyűlésének fontosabb tárgyai a következők: Debreczen sz. kir. város járványbizottságának 1. sz. végzése a felsőbb leányiskolával kapcsolatos elemi osztályok megnyitása tárgyában. Számvevő jelentése az 1894. évi bor- és fadeputatamok tárgyában. A gazdaszab. f. évi — sz. végzése az ingenyiskolázási pénztárak 1892. évi számadásának megvizsgálása s a tanítók osztaléka tárgyában. Számvevő hivataláról való lemondását bejelenti. A nőnöv. ig. tanács f. évi 72. sz. végzése a női kereskedelmi tanfolyamnak az 1893/4. tanévben szünetelése tárgyában. Az iskolaszék végzése az iskolák túltömöttsége tárgyában. A Késes-utcai iskola építése. Isksz. f. évi 104. sz. végzése a más tanintézetekbe járó ev. ref. vallású tanulók vallásoktatása tárgyában. A tanítótestület költségeloirányzata. A tanszerkiállítás előkészítő bizottságába két tag küldése. Kiss Albert véleményes javaslat a elemi iskolák tanterveinek

elhelyezéséről, az iskolák szervezéséről s a tanítók fizetésének rendezéséről. A Komáromi-féle ház eladására vonatkozó árverési feltételek be-terjesztése. A nt. elkészíti kar betérjeszti a fels. leányiskolára és főreáliskolára vonatkozó vallás-tanítási tantervet. Varga József ének s zenetanár kérvénye az általa szerzett harmonium átvétele tárgyában. Isksz. f. évi 120. sz. végzése a márcz. 15. megünneplése tárgyában. A Csokonay-kör szépit. szakoszt. kérvénye M. Juhász Péter püspök és több jeles honfi emlékeinek felkutatása tárgyában. Komlóssy Arthur, mint a Csokonai kör szép. szako. elnökének beadványa a Melius emlékére gyűjtött alapok erejének közlése és a Melius szobrának létesítésére tervbe vett intézkedések közlése tárgyában.

— **A kereskedő ifjak dalestélye.** A debreczeni kereskedő ifjak önképző körének dalköre rövidebb időközönként mindig szokott dalestélyt tartani. Mint értesülünk a kereskedő ifjak dalkörének elnöksége most úgy intézkedett, hogy hosszabb ideig nem tart dalestélyt, hanem előkészíti az ifjuságot egy nagyszabású dalestélyre, amelyet December hó folyamán a Bika szálloda nagy dísztermében fognak megtartani.

— **A helyi vasút új menetrendje.** A debreczeni helyi vasút részvénytársaság október hó 16. áttól, azaz hétfőtől kezdve új menetrendet léptet életbe. Az új menetrend szerint a magyar államvasutak indóházától reggel 6 óra és 30 perccel indul az első vonat. A nagyerdőről délután 5 óra 36 perccel indul az utolsó vonat s azután a vonatjáratot csupán a magyar államvasutak indóháza és Margit fürdő között tartják fenn. A Margit fürdőtől este 8 óra 45 perccel indul az utolsó vonat.

— **A város tisztítása.** Az utca szemetjén kívül van ám a városnak más szemetje is. — Azok a dolog, munka, napszám nélkül csavargó rongyos emberek, akik csak azt nézik, hogy a járó-kelők hol, merre, melyik alkalmas pillanatban lopják meg, elpusztíthatatlan szemetjei a városnak. A rendőrség most erős és erélyes közbelépésével kezdi tisztítani a várost, hogy annak közönységét megszabadítsa az ögyöngő, bolyongó s munkakerülő csavargóktól.

— **A sors üldözöttjei.** A városháza polgármesteri hivatalának ma a sors csapásától erősen sujtott látogatója volt. — Egy didergő, beteg fiatal asszony, — karján két kis csecsemővel. Vele jött, odakalauzolta Szász Istvánné, ki tegnap izgalomból vette be házába a didergő, beteg fiatal asszonyt, a sápadt képű csecsemőkkel karján. Ugy találta az utcán a szerencsétlen fiatal asszonyt, a ki érszentkirályi születésű, Csenteri Róza 22 éves s a kinek oldala mellől éppen akkor halt el a férje, mikor az asszony a legválságosabb napok előtt állott. Elhalt, eltemették s úgy maradt árván, elhagyottan. A kórházba menekült, ott a dött életet két gyermekének s mikor már lábbadozni tudott, szabad utra bocsátották. A szerencsétlen sorsában kétségbeesett anyja ott ögyöngött-bolyongott a külváros utcáin, míg egyszerre lábai is megtagadták a szolgálatot s a két kis csecsemővel a ház fala alá húzódott. Ugy akarta, hogy ott tölti az éjszakát s másnap a kínos bolyongást folytatja tovább. Ugy találta és szánta meg egy Szász Istvánné nevű asszony s vezette be saját szobájába. Ma délelőtt segélyért fordult a sors üldözött anyja a polgármesteri hivatalhoz; szánandó volt azzal a két kis gyermekkel a karján. Arcza elsápadt, mélyen beesett szemével révedezetten nézett körül. Kapott négy forint segélyt és egy kényeszer utlevelet. — Hazamegy Érszentkirályra, ahol épp úgy nincs senkije az Istenen kívül, mint a hogy nincs Debreczenben.

— **Az árvák felruházására.** A debreczeni ev. ref. egyház nevelésügyi bizottsága újra alkította az árva szerelő küldöttségét. Elnöke lett ennek az árvaszerelő küldöttségnek. Csana József, alelnöke; Szikszay Szabó József, jegyzője; Hódny Béla. E küldöttségnek az ügykörébe hivatásába tartozik, hogy az egyház árváit, akiknek száma 160—170 között szokott változolni, meglehetően ruhával felruhazza. Ujabbán ez a bizottság ötvenhárom árvát vett fel.

— **Egyházkerületi közgyűlés.** Az ev. ref. egyházkerületi főgondnoka, megegyezőleg Kiss Áron püspökkel f. évi november hó első napjára tűzte ki a tiszántúli ev. ref. egyházkerület öszi közgyűlésének kezdődő napjait. A közgyűlés november hó első napján veszi ugyan kezdetét, de e napot megelőzőleg és pedig október hó 28. ik és 29. én a folytatolagos lelkészsképeségi vizsgálatok tartatnak meg. Az egyházkerület novemberi közgyűlése egyike lesz az egyház legfontosabb közgyűléseinek. A közgyűlés egybehívására vonatkozó meghívókat a napokban küldik szét.

— **Hangverseny a Margitfürdőben.** A 39. gyalogezred zenekara holnap délután a Margitfürdő dísztermében hangversenyt tart, melynek kiválóan érdekes műsora a következő: 1) Négyes, Perichol-ból, Strausstól. 2) Csókom az egész világnak, keringő irta Ziehrer. 3) Oh drága Margit! Indulok, „A szegény leány” bohózatból; irta: Kuhn-Wagner. — 4) Nyitány Stradella operához, irta Flotow. 5) Ábránd Massenet „Manon Lescaut” operájából; irta Czapek. 6. Dezső polka, hangversenyű fuvolára; irta Schoor. — 7) Petrouille comique, irta Stanley. 8) Weana Chic und Weana Schan! Lorenstól. 9) Egyveieg, zenei csatlakozások. Schreiner. 10) Magyar népiinduló.

— **Tanítók figyelmébe.** A szülőföld vagyis a földisme óránkénti tárgyalása a népiskola III. osztályában irta Lewandowsky István. Ez az ungberreg-megyei róm. kath. néptanító-egyesület által jutalmazott pályamű most jeleat meg Lévai Mór könyvkiadónál Ungvárt; egy 80 lapra terjedő vezérfonal, melyet egyetlen tanító sem nélkülözhet, a ki iskolájában sikeresen akarja a földrajzt tanítani. Az egész tananyag 32 órára van fölosztva. Nemcsak a tényleg tanítással foglalkozó tanítóknak, hanem a képezdei növendékeknek is nélkülözhetetlen ezen vezérkönyv és bizonyára minden tanítóképzésben hova tovább be fogják vezetni. Ez az egyetlen vezérkönyv, mely szerint a növendékeket a térkép ismeretére képes a tanító megtanítani. Vagyis nem a földrajzi tankönyvek megagoltatását, hanem a térkép szerinti tökéletes eligazodást célozza és eredményezi. A ki könnyen és lelkiismeretesen akar tanítani, bizonyára ezt a módszert fogja használni. Ára 50 krajczár. Az összeg előzetes beküldése mellett bérmentve küldi meg a kiadó.

— **Az egyházkerületi közgyűlés.** E hó 30. án délután az egyházkerületi közgyűlést megelőzőleg, az egyházkerületi tanügyi bizottság fog összeülni. Nvember hó elsején, tehát a közgyűlés kezdetének a napján, délután a segélyegyleti választmány gyűlésezik, — november másodikán délután pedig a segélyegyleti közgyűlés az Andaházy Szilágyi-féle intézetbe való felvételt ejti meg.

— **Lészai és Várady vas,** szerszám és konyhafelszerelési üzletébe egy 14—15 éves polgári családból való fiu gyakornoknak felvétetik.

Színház.

* **Ne hagyj magad Schlosinger!** A legizléstelenebb férczmunka, a mi csak létezhetik. A színigazgatótól határozottan rosz néven veszszük, hogy ilyen banalitással, a józlést sértő e gyarló férczmunkával mer már a szezon elején is előhozakodni. A jó izlés és a közmoral ellen intézett ilyenmü támadás ellenében a leghatározottabban tiltakozunk és tekintve azt, hogy a pénteki népeladásokat a nép és a gyermekek látogatják, a színházi bizottság figyelmébe azt ajánljuk, hogy helyesen cselekednék, ha azokat a szindarabokat, melyek a nyári szinkörben burjánoznak fel — előadatásuk előtt bekivánná és átolvasná, mert félő, hogy a tegnapi darab után Andorfnak, a ki tudtunkkal művezető, később olyan szerep tetszik, melyben ő orfeum komédiát játszhatik. A mi a fővárosi nyári szinkörök publikumának jó, az nekünk nem való. Debreczen városa a színházat azért szubvencionálja, hogy ott nemesítő darabok kerüljenek színre, ne orfeum bluetek.

* **Az özveggy kisasszony.** Megyeri Dezső énekes vigjátéka, ma kerül színre először Stoll hirtelen rekedtsége miatt elmaradt Parasztbecsület helyett. A mulattató újdonságban a főbb szerepeket Locsarekné, Sugar Aranka, Bogoyó I. Lubrincz J., Andorfi, Krémer, Tapolezai stb. fogják játszani.

* **A vereshaju.** Lukácsy jeles népszínműve, mely jó régen nem adatott színházunkban, vasárnap kerül előadásra. A czimszerepeket H. Csillag Amália játssa. A többi szerep is elsőrendű erő kezében van.

* **„Mongodin ur felesége”,** ez a rendkívül kacagató új francia bohózat, kedden fog bemutatásra kerülni. Pompás szerepek vannak a darabban Andorfnak (Mongedin), Labrincz Juliának (czimszerep) és Horváth Paulának (Clorinda). Játsszanak még a darabban Pálfi Irma, Pécly, Sándor, Krémer Jenő stb.

* **Fernande,** Sardonnak a Duse-előadások révén híressé lett remek társadalmi színműve nálunk is színre fog kerülni még pedig valószínűleg ugyanazon napon mikor a fővárosban a világhírű olasz művész nő lép fel benne; itt az ő szerepe Arday Ida kezében van, ki nagy ambícióval készül ez alakítására.

* **A jövő heti műsor.** Vasárnap a vereshaju népszínmű. Hétfőn: A piros bugyeláris népszínmű. Kedden: Mongodin ur felesége, francia bohózat. Szerdán: Ugyanez.

Törvénykezés.

— **Bűnügyi végtárgyalások a jövő héten.** Okt. 16-án hétfőn Özros Nagy János ellen szándékos emberölés miatt, Csizmadia Károly ellen lopás vétségé miatt. — Okt. 18-án Szerdán Szabados Gábor ellen, hamis eskü miatt. Tropper Márton ellen sikasztás. Farkas Károly ellen megvesztegetés miatt. Október 20-án Pénteken Kalas József ellen, magán okirathamítás miatt, Deák Ferencz ellen erőszak miatt. Október hó 16-án II-od és III-ad birói ítélet hirdetések.

Ipar és kereskedelem.

— **A kereskedelmi és iparkamara értesítései.**

Vállalkozók figyelmébe. A m. kir. államvasutak üzletvezetősége Szegeden többnemű anyagok szállításának biztosítása czéljából f. é. október hó 25-én lejárandó zárt pályázatot hirdet. Közlebbi feltételei a hivatalos órák alatt kamaránknál megtekinthetők. A kereskedelmi és iparkamara,

Vállalkozók figyelmébe. A m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége mindennemű anyagok szállításának biztosítása végett f. é. november hó 3-án lejárandó pályázatot hirdet. Közlebbi feltételei a hivatalos órákon belül kamaránknál megtekinthetők. A kereskedelmi és iparkamara.

Szállítók figyelmébe. A cs. és kir. tengerészeti arzenál-parancsnokság Pólában mindennemű anyagok szállításának megbiztosítása czéljából f. é. október hó 30-án s illetve december hó 4-én lejárandó versenytárgyalást tesz közzé. Közlebbi feltételei a hivatalos órák alatt kamaránknál megtekinthetők. A kereskedelmi és iparkamara.

Közgazdaság.

— **H. Dorogról jelenti levelezőnk.** Az időjárás enyhe, éjjelenként kevés csapadékkal. A tengeri törést megkezdték. Termés jó, de a csövek kissé éretlenek sok heiyen. Burgonya kevés lett s a meglevő is rothadt. Gyümölcs szilva és körte néhol igen jól termett, általában azonban gyengén fizetett. Szőlő most czukrosodik. Ez is kevés lesz, de mivel az idő kedvező, igen jó minőségű must várható. Gabona árak nyomottak. A jegyzet árak 1 frttal olcsóbbak, Budapest áruinál. Szatmárról még a következő tuoósítás küldi levelezőnk:

Időjárásunk a lehető legkedvezőbb. Éjjelenként nagyobb mérvű páráképződés történik, de a nappalok oly melegek, hogy kánikulában sem voltak ilyenek. Folyik is már erősen egyrészt az öszi szántás-vetés, másrészt a kukoricázás és hántás. Daczára annak, hogy buzatermésünk jó közepszerűnek mondható mind minőségre, mind mennyiségre nézve, az ára mégis 7.50—8 frtra szökött fel.

A tengeri ára is 5 forinton felül van. Az új tengeri nem lesz teljesei kielégítő, a

mennyiben sok helyen a rossz időjárás miatt nem nőhetvén, korán ért. Szénánk, nem sok volt, de annál több van sarja. Heti és nagy vásáraink nagyon megelégnéltek, miután városunk és általában véve az egész megyénk teljesen kolera-mentes. A legközelebbi hetivásár alkalmával különösen sok szép káposztát hoztak a piacra, és szép kemény fejeknek százát 3.50—4 frtjával lehetett kapni.

Legujabb.

Zajos képviselőházi ülés.

Budapest, okt. 14. (A Debr. Hirlap ered. távirata. Erk. 12 ó. 45 p.) A képviselőházban a napirend előtt felszólal Horváth Gyula és visszatér a miniszterelnök tegnapi kijelentésére, mely az ő nézete szerint az egész ellenzékot megsértette.

Wekerle miniszterelnök erre azt válaszolja, hogy legyen a ház meggyőződve, hogy ha sértőt mondott volna, lovagias érzülete parancsolná, hogy azt visszavonja. Azt hitte, hogy az ellenzék tegnapi magatartása előbbi megbeszítés eredménye volt; minthogy azonban ez nem áll, meghajlik e kijelentés előtt.

Horánszky Nándor a miniszterelnök szavaiban visszavonulást lát; az ellenzék ugyanolyan fegyverrel fog élni a miniszterelnök ellen, mint élt Wekerle Apponyi ellen.

Szilágyi Dezső igazságügyminiszter erre azt válaszolja, hogy e kijelentés ellentmond az ügy méltóságának és békés elintézésének. Meg van győződve arról, hogy Apponyi az ellenzék e tanácsát nem fogja követni.

Horánszky Nándor viszonzválaszában azt mondja, hogy ő szavát úgy értette, hogy a harcot mindaddig folytatni fogja, míg a miniszterelnök hibáját jóvá teszi. — Hasonló értelem-ben nyilatkozik Ivánka Oszkár is.

Rohonczy Gida erre az ellenzékot vádolja azzal, hogy az idézi elő a lármát. Apponyi nem lett szándékosan megsértve.

Apponyi Albert gróf szükségtelemnek tartja az elégtételt, mert a sértés nem volt olyan, hogy közönséges satisfációt igényelne; ő különben már megkapta az elégtételt.

Miklós Gyula visszautasítja Ivánka követelését, hogy a miniszterelnök megkérje a Házat; a fenyegetésekkel szemben a szabadelvűpárt ismerni fogja kötelességét.

Wekerle kijelenti, hogy Apponyit nem sértette és nem akarta sérteni, mire Apponyi azt válaszolja, hogy a miniszterelnök lesz az oka, ha a jövőben személyes jellegű küzdelmek lesznek, mert ő kívánta.

Szilágyi miniszter megjegyzi, hogy a szabadelvűpárt ugyan nem fél a fenyegetéstől, de kíváncsú, hogy ezen discussió ne legyen irányadó a jövőben.

Ezzel az ügy befejeztetett. Ifj. Ábrányi Kornél bejelenti, hogy képviselői immunitása a Pesti Napló szerkesztőségében megsértetett. Ez ügyet a Ház a mentelmi bizottsághoz utasítja.

Wekerle miniszterelnököt tegnap este a szabadelvű párt klubjában való megjelenésekor lelkes éljenzéssel fogadták a pártnak nagy számmal együttlevő tagjai.

— A magyar kir. meteorologiai intézet időjelzése okt. 14-én.

(Távirati tudósítás. Erk. 3 óra 10 p.)

á = változó felhőzet, g — enyhe k — csapadék.

Nyilt-tér.

J. cz.

Tudomásunkkal egy budapesti nődivat áruház a helybeli igen tisztelt hölgy közönség nagy részénél, körlevél útján jelentette be utazójának látogatását.

A verseny ezen épen nem legujabb neme annál kevésbé kerülheti ki figyelmünket, mert meggyőződésünk, hogy női divat raktárunk választék tekintetében semmivel sem áll hátrább azon cég raktáránál. Azt pedig tapasztalatok igazolják, hogy áraink jutányosságával, még nagyobb cégek sem versenyezhetnek.

Az igen tisztelt hölgy közönséget, különösen nagyra becsült vevőinket sietünk tehát azon kilátásba helyezett verseny alkalmából feikérni, hogy saját érdekekben, úgy az árakra mint, a minőségekre vonatkozó összehasonlítást el nem mulasztják megtenni. Annnyival is inkább, mivel minden törekvésünk oda fog irányulni, hogy ezen házalásszerű üzlet csinálás elejét vegyük.

Melyet úgy gondolunk elérni, hogy bármennyű női divat cikkek, fehérneműek, szőnyegek, függönyök stb. áramát, melyeket az ilyen házaló cégek utazói ajánlanak, kötelezzük magunkat, egy és ugyanazon cikket, 10%-al olcsóbban számítani.

Teljes tisztelettel

Bosznay J. és Társa.

ANGOL KIRÁLYNŐ szálloda
é t t e r m è b e n

holnap, vasárnap

Rácz Károly kitűnő zenekara által.

M Ű V É S Z I

Zene Estély

tartatik.

Frissen csapolt sör, színház utánra friss vacsora lesz készítve.

Tisztelettel

Vilmos Lajos.

4 darab

**mechanikai (mozgó) kép
kisorsolása.**

Lészai és Várady cég a magyar királyi lottó-igazgatóság engedélye folytán, 4 drb mechanikai képet sorsol ki. Huzás ez év december hó elsején. Egy szám ára 10 kr.

E mozgó képek nevezett cég üzleti kirakataiban láthatók s a sétáló közönség figyelmét annyira képes lekötni, hogy óra hosszát képes elszórakozni e képek működésén, de különösen otthon, családi körben, ahol gyermekek vannak, szórakoztatóbb és kellemesebb mulatságot el nem lehet érni, mint e képek működésével.

Ajánlja ez alkalmat fenti cég a tisztelt szülők figyelmébe, hogy ily kép birtokába juthasson.

PLANK ÁGOST

női divat-üzlete

DEBRECZEN,

főter, B i k a szállodával szemben.

Megérkeztek ujdonságok

női és gyermek

diszitett

KALAPOKBAN,

valamint

kalap-tollak, kalap-virágok, kalap-

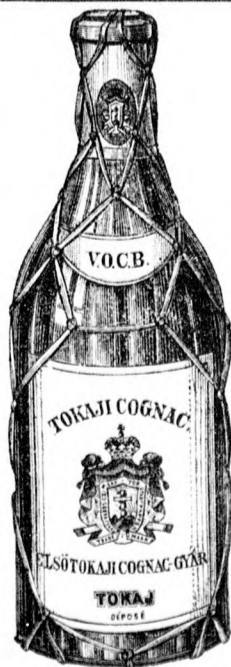
formák és mindentéle

kalap hozzávalókban

szabott árak mellett.

Tokaji COGNAC.

Első tokaji cognac-gyár Tokajban.

Első tokaji cognac-gyár Tokajban.

Tiszta borkivonat.

Minőség utólérhetlen.

Csak akkor valódi,

ha Tokaj város czimerével

és beégetett dugaszszal van
ellátva.

Minden jobb fűszerüzletben
kapható.

Főraktár

Debreczenben,

GERÉBY FÜLÖP

ezégnél.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására hozni, miszerint az u. n.

'KISBIKA' sörházat

a régi nagyuj-utcai helyiségbe tettem vissza.

Egyszersmind tudatom a n. é. közönséggel, hogy ezen-tul ugy az utcai kihordás, — valamint az egész üzletben mindenféle italok, ugy nagyban, mint pohár számra, egyenest a pinczéből lesz kiszolgáltatva, miáltal az mindig tiszta friss állapotban marad.

Kérjük továbbra is a n. é. közönség szives pártfogását.

Tisztelettel

özv. Fehér Hermanné és fia.

A piacz-utcai helyiség, november 1-től kiadó.

Dr. Borbély Imre fogorvos

DEBRECZENBEN,

lakását a Ranunkel-féle háztól a Hajdu Gyula-féle házba — (piacz- és csapó-utca sarkán) tette át.

Rendel: d. e. 8—12-ig.
d. u. 2—5-ig.

Alapított 1863-ben.

Világhírűek

Trimmel N. János

BÉCS mellett, VII. 1/3 Kaiserstrasse 74. által készített és érmet nyert

kézi-harmonikumok

Mindenemű

zenehangszerek

NAGY RAKTÁRA:

Hegedűk, Cziterák, Fuvolák, Occarinok, Szájharmonikumok, Madár-művek stb. stb.

Újratezó s a hangban felülmulhatatlan svájci acéljátékszerek, Zenealbumok, üvegek stb. stb.

Mintakönyv ingyen és bérmentve.

Kész női felöltők,

MUFFOK, SAPKÁK,

Gyermek ruhácskák,

rendkívüli olcsó határozott áron

Tóth Testvérek

női divatterme,

Debreczen, Kossuth-utca városház épület.

Legújabb divatu és kitünő minőségű női ruha-szövetek, barchentek,

kartonok, delinek,

francia Chiffonok és fehér Barchentek, meglepő olcsó áron.

Mindenemű rövidárak, BÁRSONYOK, PELÜCKEK,

selymek, passomant ruhadiszek, Marabouk,

bélésneműk, csipkék és szabósági kellékek

a legolcsóbb határozott áron.

A n. é. közönségnek saját érdekében is számos látogatását kérve vagyunk teljes tisztelettel

Tóth Testvérek.

VILMOS LAJOS

Étterme az „ANGOL KIRALYNŐ” szállodában.

Tisztelettel bátorkodom a n. é. közönség nagyrabecsült figyelmét felhívni, hogy a Kossuth-utczán lévő

„ANGOL KIRALYNŐ”

czimű szállodában

a mai kor igényeinek megfelelő

É T T E R M E T

építtettem és azt diszesen berendezve,

1893. Október 1-én, Rácz Károly zenekara mellett megnyitottam

és főtörekvésem oda irányul, hogy a legkényesebb igényeket is kielégíthessem, ugy izletes ételeimmel, valamint válogatott valódi boraimmal.

1893. október 1-től ebéd és vacsora bérletre előjegyzéseket szivesen elfogadok.

4 személytől kezdve kívánatra társasabéd szolgáltatik fel. Kisebb társaságok részére is alkalmi ebéd vagy vacsorára kívánatra külön szobában terítettik.

A n. é. közönség becses pártolását kérve maradtam

kiváló tisztelettel

VILMOS LAJOS,

vendéglős.

Reber: Hirtel
1892

232/4. laps

Nagyválasztékban Ágyterítők és Függönyök.

BOSZNAY J. ÉS TÁRSA

DEBRECZEN, Kossuth-utca.

A bevásárlást érdeklő n. é. közönség tájékozása végett van szerencsénk tudatni, hogy az **őszi és téli idényre** főtörekvésünk volt raktárunkat a legújabb és legjutányosabb áruk beszerzésével **ujjonnan berendezni**; többféle árukból kiemeljük

a női ruhaszöveteket, mindenféle disz-bársony-, Pelüch- és nagy választéku Zsinór- (tresse) és Prém-diszeket.

A férfi gyapju-ruha szöveteket, a legolcsóbbtól kezdve, Jäger alsó ingek, nadrágok stb. nők, férfiak és gyermekek számára.

Nagy kiterjedésű

Szőnyeg raktárunkat,

feltűnő olcsó árakban,

ugyszintén az üzlet külső részének ujjonnan átalakítása végett feleslegessé vált majdnem egy új kétfele nyíló bőlelt kapu Wertheim-zárral és az összes kirakatok tölör üveptáblákkal együtt a legjutányosabb olcsó ár mellett azonnal eladók.

Nagy raktár Muffokból és Szörme-Gallérokából.

Férfi ingek, Harisnyák, Nyakkendők.
DUS VÁLASZTÉKBAN

LEGJUTÁNYOSABB ÁRUKBAN
Gyapju- és Haraszt kendők.

SZÖNYEGEK,

Függöny, ágy- és asztalterítők

butor szövetek, viaszkos vásznak,

takarók és lópokróczok

SZABÓ LAJOS fiai cégénél.

Női és gyermek felöltő áruház

HEIMAN és HALMÁGYI cég

Debreczen, főter Czegély-ház.

Ajánlja a nagyérdemű hölgyközönségnek az 1893-iki őszi idényre érkezett

női és gyermek confectio ujdonságokat

u. m.:

Jaquetek, Kabátok, Köpenyegek, Keppek,

Gallérok, Pellerinek, Bundák stb.

A legolcsóbb szabott ár minden darabon látható.

Női és gyermek felöltő áruház.

Ujdonságok

Ujdonságok

A kicsinyeknek.

Az állatok nyelve.

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy szegény juhász.

A mint egyszer kint legeltette a birkát az erdőben, messziről nagy tüzet látott s abban a tűzben úgy sirt valami, hogy no.

— Ejnye, gondolta magában a juhász, már csak megnézem, micsoda tűz az, mi jajgat úgy benne.

Oda megy, hát látja, hogy az a tűz a föld alól lángol, benne meg egy szörnyűséges nagy kigyó si-ri:

— Jaj, te szegény ember, segélj meg engemet!

A juhász megsajnálta a kigyót, vágott egy jó nagy kampós botot és kivette vele a tűzből. mikor kint volt, azt mondta neki a kigyó:

— No te szegény ember, jótét helyébe jót varj! Az én apám a kigyók királya, majd megfizet az a te hűségédért, most csak gyere utánam!

Avval a kigyó szépen előre mászott, a juhász meg utána ment.

Addig mentek, míg utoljára odaértek egy nagy kőhöz

Ott azt mondja neki a kigyó:

— No szegény ember, emeld el ezt a követ!

Próbálta a juhász elemelni, de még csak meg se tudta mozdítani.

Avval egy piczikét rácsapott a farkával a kőre és egyszerre kiugrott a helyéből. Lett ott egy nagy lyuk.

— Hallod-e te szegény ember, azt mondja a kigyó, ne félj semmit, csak bátran gyere utánam, mert a föld alatt lakik az én édes apám, a kigyók királya.

Ment a legény a kigyó után, utoljára elértek a föld fenekére, ott lakott a kigyók királya gyémánt kastélyban.

A mint oda értek, mindjárt kérdezte a király:

— Mit kívánsz te szegény ember, hogy a fiam életét megmentetted a haláltól?

De a kigyó királyfi már előre megmondta neki, hogy semmi kincset ne kívánjon, mert annak hasznát úgy sem vehetné, — hát azt mondta:

— Főlséges kigyókirály, nem kívánok én egyebet, hanem, hogy minden állat nyelvét értem.

— Jól van, azt mondja a kigyókirály, megadom, de csak avval a föltétellel, hogy senkinek se merd megmondani, mert különben mindjárt meghalsz.

Avval visszament a juhász a földre. A mint megy haza felé, egyszer meglát egy odvas fát, azon volt két szarka. Mondja ám az egyik a másiknak.

— Hej ha valaki tudná, mennyi arany meg ezüst pénz van ebben az odvas fában, de gazdag ember lenne belőle!

A juhász meghallotta, megértette, a mit beszéltek s mikor hazaért, mindjárt négy erős ökröt fogott egy szekérbe, azon ment ki az erdőbe, aztán annyi pénzt szedett ki az odvas fából, hogy a négy ökör alig bírta haza huzni.

Ugyancsak nagy gazda lett belőle, olyan nagy gazda, hogy még a számadó is neki adta a leányát.

Eltek a feleségével szép békeségesen, csak

az nem fért az asszonynak a bőgyébe, hogy honnan van nekik annyi pénzük.

— Ne kérdezd azt, édes feleségem, azt mondja a juhász, a jó Isten adta.

Hát belenyugodott az asszony, nem kérdezte többet.

Hanem egyszer, amint ülnek a szobában, a kemence nyakán két macska nyujtóz-kodik.

Azt mondja az öreg macska a kis macskának:

— Hej, macskapajtás, mit láttam én a kamarában! Egész oldal szalonnát láttam benne. Azt bizony ellophatnánk! Én nem tudok bebujni, mert vastag vagyok, hanem te könnyen bele férhetsz, menj lopd ki onnan!

Elnevelte magát a juhász, hogy mit beszélnek a macskák, a felesége meg szeretete volna tudni, mit nevet.

Mikor a juhász elmondta, mit mondott az öreg macska a kis macskának, kérdezte a felesége:

— Jaj kedves apjukom, aztán honnan érted te a macskabeszédet?

Azt már nem mondhatom meg, kedves feleségem, mert ha megmondom, mindjárt meghalok.

De az asszonynak mindegy volt, csak mondja meg, csak mondja meg, mert neki nincs nyugsága, míg azt meg nem tudja. Hanem azért volt juhász a juhász, s annak is volt esze s azért sem mondta meg.

Egy darabig aztán csak megéltek békeségesen.

Hanem egyszer elmentek a vásárra.

Az ember is fölült egy lóra, az asszony is egyre.

A mint mennek, csak elmarad, csak elmarad mindig az ember lova.

— Ejnye, ló pajtás, azt nyeríti az asszony lova, mit maradsz el, mért nem jössz hamarabb?

— Könnyű neked, azt mondja a másik, de bezzeg rossz én neked. Olyan vastag mán a gazdánk a jó módtól, mint egy kemence. Három asszony sincs olyan nehéz mint ez itten!

Ugy elnevelte magát a juhász, hogy nevetében majd lefordult a lováról és mikor a felesége kérdezte, mit nevet, megmondta, mit szolt az ő lova a másiknak. Megint csak mondja az asszony:

— Jaj kedves apjukom, honnan érted te a lóbeszédet?

— Azt már nem mondhatom meg, kedves anyjukom, mert ha megmondom, mindjárt meghalok.

— Az mindegy, kedves apjukom, csak mondd meg, csak mondd meg, mert addig nincs nyugságom, míg meg nem tudom.

Hanem azért volt juhász a juhász, annak is volt esze, nem akart meghalni és azért se mondta meg.

Egy darabig aztán megint megéltek békeségesen.

Hanem egyszer együtt őrizték kúnt az erdőben a juhokat.

A mint őriznek, egyszerre csak oda sompolyog egy farkas a kutyákhoz. Azt mondja nekik:

— Kedves kutya pajtások, adjatok egy bárányt.

— Nem adunk bizony, farkas pajtás, azt mondták a kutyák.

— No ha nem adtok, majd eljövök én az öregapámmal, meg az öreganyámmal, meg a tizenkét testvéremmel, aztán nemcsak a bárányokat viszsük el, hanem titeket is fölfalunk.

Hát a többi kutya megijedt, aztán már odaadta volna a bárányt; de szerencsére ott volt az öreg Bodri kutya, az rápiritott a többiekre:

— Nem szégyenlitek magatokat? Hogy mernétek egy bárányt odaadni? Hadd jöjjenek a farkasok, ha lesz mersz bennük, majd elbá-nunk velük.

Erre megijedt a farkas és elszaladt. A juhász meghallotta a beszédüket, aztán jó egy párt huzott a botjával a többi kutyára, a Bodrinak meg egy nagy karaj kenyeret adott.

Megint kérdezte az asszony, hogy mi ez? Miért ad a Bodrinak kenyeret, a többinek meg verést?

Aztán elmondta az ember, mit beszéltek a kutyák a farkassal és milyen szépen viselte magát a Bodri.

— Jaj, kedves apjukom, de most már megmondd ám, honnan érted a kutya, farkas beszédét!

— Nem mondom bizony meg, kedves anyjukom, mert ha megmondom, mindjárt meghalok.

— Az nekem mindegy, kedves apjukom, csak mondd meg, csak mondd meg!

Hiába kapálódzott szegény juhász, hogy ő bizony nem mondja meg, de az asszony annyit hajszolódott rajta, hogy utoljára már azt se tudta, hogy mit csináljon. Akármerre került, akármerre fordult, az asszony mindig azt kiabálta feléje:

— Jaj apjukom, mondd meg, mondd meg, nem bánom ha meg is halsz!

Mit csináljon szegény juhász?

Isten neki, nem bánja, ha meg is hal, megmondja a feleségének.

Csináltatott egy koporsót és bele feküdt.

A mint a koporsóban fekszik, jön be nagy szomoruan a Bodri kutya.

— Jaj kedves feleségem, adj előbb ennek a jó Bodrinak egy darab kenyeret, aztán megmondom honnan értem az állatok nyelvét

Adott az asszony a Bodrinak egy darab kenyeret, de biz az hozzá sem nyult, mert nagyon szomorú volt, sajnálta a gazdáját.

Azonban csak lépeget be a kakas nagy hetykén, oda a kenyérdarabhoz és elkezd nagy kényesen csipegetni.

Rámordul a Bodri:

— Ejnye szemtelen kakasa, hogy tudsz te ilyen jóízűen falatozni, mikor a mi kedves drága gazdánk most haldoklik?

De a kakas azt mondta:

— Látszik, hogy neked sincs több eszed, mint a gazdának! Mit törődöl olyan pipogya emberrel, a ki nem tud egy asszonynak parancsolni? Ládd én nekem husz feleségem van, mégis tudok mindnek parancsolni — egytől-egyig!

Nosza fölugrott erre a juhász a koporsóból, fogott egy botot, jól megverte vele a feleségét, aztán ez se kérdezte többet, hogy honnan tudja az állatok nyelvét.

KNUTH KÁROLY

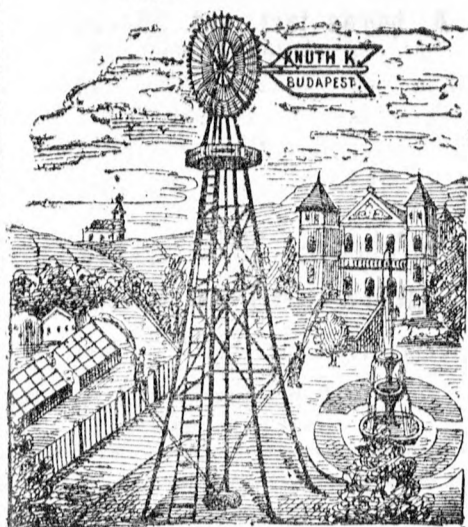
mérnök és gyáros

Debreczen

Egyháztér

Budapest

VII. Garay utca 6-8.

Ajánlkozik: gép üzemű szivattyúk és vízvezetési berendezések, — (szél-, petróleum- és gázmotorok), — nemkülönben kézi üzemmel hajtott berendezések létesítésére.

Vállalkozik továbbá ugy

fürdőszobák,

klosettek, központi fűtések és szellőztetések, — valamint különböző célra szolgáló szárító berendezések készítésére is.

Tervek és költségvetések kidolgozása haladéktalanul eszközöltetik.

Eladó ingatlanok.

Egy 6 szobát, konyhát, 2 kamarát s több helyiségeket tartalmazó 330 □ öltérületű házastelek 9000 frtért 5000 frt teherrel, —

4 parkettirozott szoba, terrász, fürdő szoba: konyha, kamara s pincze helyiségekből álló uralak, szolgáló ház, két elkülönített — egyik parkirozott — udvarral 15000 frtért 4000 frt teherrel eladó. —

Egy vasuti állomástól két kilométernyire eső 2800 holdból álló földbirtok 560,000 frtért eladó. —

Egy legazebb helyen fekvő 3 lakást tartalmazó szép ház 22500 frtért eladó.

Egy öt szoba, konyha, kamara, bolt, nagy pincze, jégverem és egyéb helyiségekből álló ház 11,000 frtért:

30 kat. hold luczernának való fekete homokföld, a rajta lévő jó karban lévő tanyaépületekkel, u. m. lakház, istálló, görő, hodály, magtár és sertéshizlalóval 8500 frtért.

70 kat. balápi jó fekete homok kaszálló föld, melynek nagyrésze szántónak használtatik, az állomástól 10 percznyi távolban, tanyaépülettel, istállóval 8600 frtért.

711 hold kitünő szántó föld gazdasági épületekkel, szép parkkal, kastélylyal 170,000 frtért eladó.

700 hold jó homok föld 33 hold dohány engedélyvel továbbá 120 h. 80 hold és 125 h. összesen 1005 h. föld megfelelő gazdasági épületekkel együttesen 100000 frtért.

350 hold fekete föld megfelelő gazdasági épületekkel 15 h. dohányengedélyvel 75000 frtért.

180 h. fekete föld 6 hold dohány term. engedélyvel 29000 frtért eladó.

Debreczenben 30 k. hold majorsági föld 5 szoba 2 konyha és egyéb helyiségekből álló uralakkal, vízvezetékekkel 3 hold szőlő, 2 hold gyümölcsösrel 12000 frt.

Szatmármegyében 365 h. külön búzatermő föld uralakkal s teljes jókarban lévő gazdasági épületekkel holdanként 200 frtjával eladó.

Egy emeletes bérház 40000 frtért.

Egy jövedelmező ház nagytelekkel 20000 frt

Egy 7 szobát s melléképületeket és istállót tartalmazó ház 7 hold 500 □ öl földdel 12000 frtért eladó.

Egy 4 szoba, konyha, 3 kamara, pincze, mosóház, elkülönített aprómarha udvarból álló s téli nyári lakásul használható ház a mellette lévő egy nyilas szőlővel eladó.

Vasuti állomástól 1/2 órai távolságban egy 408 h. földbirtok 10500 frt teherrel 48000 frtért Vasuttól 1 és egyegyed órányi távolban 580 hold birtok 72000 frtért.

Vasuttól fél órányira, 835 1/2 hold feketeföld birtok 140000 frtért.

Vasuti állomás mellett 600 hold földbirtok uralakkal 60,000 frtért eladó.

Egy ház 5 hold 250 □ öl földdel 16,000 frtért.

2 1/2 nyilas háztáni föld tanyai épületekkel 4600 frtért.

egy föld nélkül 18000 frtért,

egy 18000 frtért egy nyilas földdel,

egy föld nélkül 3500 frtért,

egy új emeletes kitünően berendezett parkettel, vízvezetékekkel 34000 frtért.

A Czuczában egy hét hold, 500 négyszög

öl ház utáni föld tanyaépületekkel eladó.

515 kat. hold homokföld 50000 frtért.

Egy debreczeni piac közelében nagy forgalmu helyen 2196 frt jövedelmet hozó üzletnek használható és használt s emeletre is vehető ház 30000 frtért eladó.

Egy kitünő helyen lévő kávéháznak vagy vendéglőnek is használható 7 szobát, 2 konyhát s melléképületeket tartalmazó új ház 1400 frt bérért kiadó.

Egy új ház bolthelyiséggel 7000 frtért 1300 frt teherrel.

Egy új ház 9000 frtért

4. hold 1350 □ öl onodói 400 frttal.

4. hold 150 □ öl majorsági föld 300 forintért eladó.

Haszonbérletek :

Haszonbérletek kerestetnek. Értekezhetni Kovács Gábor és Molcsányi János ügyvédek közösirodájában, Tisza palota.

Legnagyobb raktár!

legolcsóbb beszerzési forrás!

eredeti gyári árak mellett

PORCELLÁN KÁLYHÁK és kandelók a continensen elismert legjobb (budweisi) gyártmányban, minőségért és fűtőképeségért jótállás.

FRIEDLANDI TÖLTŐ rendszerű vaskálykák.

MEIDINGI rendszerű köpenyes kályhák.

VILAGÍTÓ két henger-rendszerű (Kren szabadalma) kályhák köpennyel, legnagyobb anyag megtakarítás mellett, legmagasabb fokú fűtőképeséggel.

SZÉN- és FATARTÓ kosarak fényezve.

KÁLYHAELŐK bronz és nikl kivitelben.

Mosó facsaró és mangorló

gépek, legtükéletesebb rendszerekben.

Vasbutorok és fürdő-kádak,

konyhafelszerelések, épület és

butorvasalások, szerszámok,

minden iparágakhoz francia és angol gyártmányokban.

TÓTH GYULA

vasnagykereskedő,
DEBRECZENBEN.

